

บทที่ 4

วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากการปลูก กัญชาในประเทศไทยกับ ต่างประเทศและวิเคราะห์ปัญหาการปลูกกัญชา และการใช้ประโยชน์จากกัญชาในประเทศไทย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องและกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้กัญชาในประเทศไทย พบว่าปัญหามาตรการการควบคุมทางกฎหมายที่อนุญาตให้ประชาชนได้ใช้กัญชาได้อย่างเสรีอยู่ภายใต้ข้อจำกัดเรื่องปริมาณและวัตถุประสงค์ในการใช้ ดังนั้นหากมีการอนุญาตให้ใช้กัญชาได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์และเพื่อเป็นการรับรองหลักการเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงควรดำเนินการศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจังเพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการอนุญาตให้ใช้กัญชาภายใต้เงื่อนไขของกฎหมายอย่างถูกต้องต่อไปในการศึกษานั้นทางผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปลูกกัญชาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

ในประเทศไทยรัฐบาลได้เล็งเห็นโทษของกัญชาจึงได้ออกกฎหมายห้ามเรื่องกัญชาเมื่อ พ.ศ.2468 ให้กัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษ จากนั้นมานโยบายกัญชามุ่งเน้นเรื่องการปราบปรามเป็นหลักตั้งแต่ปี พ.ศ.2477 เป็นต้นมาที่เริ่มมีพระราชบัญญัติกัญชาเป็นครั้งแรกห้ามไม่ให้สูบกัญชาไม่ให้ปลูกกัญชา ยกเว้นการปลูกเพื่อการทดลองหรือการรักษาโรคพร้อมทั้งมีบทลงโทษผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ การควบคุมการใช้กัญชาในแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับมาตรการซึ่งเป็นไปตามกระบวนทัศน์ของกฎหมายในแต่ละประเทศ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเป็นพลวัตและมีความแปรปรวนในการใช้ดุลยพินิจและระบบศาลในแต่ละประเทศรวมทั้งความแตกต่างในการบังคับใช้กฎหมายในแต่ละประเทศด้วย อย่างไรก็ตามทิศทางการลดโทษทางอาญาให้กับผู้ใช้กัญชามีหลากหลายตั้งแต่อนุญาตให้ครอบครองได้บางส่วนไปจนถึงอนุญาตให้เสพได้โดยเสรีไม่มีโทษใดๆการลงโทษผู้เสพกัญชาถูกปรับเปลี่ยนมาเป็นการบำบัดทางการแพทย์และการให้การศึกษาเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของกัญชา

สารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมการปลูกกัญชาโดยวิเคราะห์จากแนวคิดทฤษฎีตัวบทกฎหมาย ตำราทางวิชาการ วิทยานิพนธ์

บทความต่างๆ ตลอดจนข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรืออินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหา มีประเด็นดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากการปลูกัญชาในประเทศไทยและต่างประเทศ

4.1.1 สหรัฐอเมริกา (มลรัฐโคโลราโด)

ตามที่ได้ศึกษากฎหมายกฎหมายการใช้ประโยชน์จากการปลูกัญชาของประเทศไทย และต่างประเทศในบทที่ 3 แล้ว ผู้วิจัยจึงได้เปรียบเทียบ มีดังนี้

สหรัฐอเมริกา (มลรัฐโคโลราโด) กำหนดให้ประชาชนสามารถปลูกัญชา ได้ไม่เกิน 6 ต้น/คน หรือต้องไม่เกิน 12 ต้น/ครัวเรือน และต้องปลูกัญชาในพื้นที่ส่วนตัวมีรั้วรอบและมิดชิด และอนุญาตให้ประชาชนที่มีอายุ 21 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป สามารถครอบครองกัญชาได้ไม่เกิน คนละ 1 ออนซ์ หรือไม่เกิน 28.5 กรัม ซึ่งจะเห็นได้ว่ามาตรการควบคุมการปลูกและการครอบครองกัญชา ในสหรัฐอเมริกา (มลรัฐโคโลราโด) ดังกล่าว เป็นมาตรการที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งอาจนำมา ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทยเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันที่มีความต้องการ ปลูกและใช้กัญชามากขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดกฎหมายสังคมวิทยา (The Sociological of Law) ที่เห็นว่าการจัดทำกฎหมายต้องตามให้ทันสังคมซึ่งผู้วิจัย เห็นว่าอาจนำมาใช้เป็นแนวทางในการ กำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการปลูกและการใช้กัญชาของประเทศไทยได้อย่างมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การใช้ประโยชน์จากกัญชาเพื่อรักษาโรคในสหรัฐอเมริกา (มลรัฐโคโลราโด) กำหนดให้ บุคคลซึ่งมีอายุ 18 ปีขึ้นไป สามารถใช้กัญชาเพื่อรักษาโรคได้ แต่อย่างไรก็ตามหากเป็นกรณีที่บุคคล มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ให้สามารถใช้กัญชาเพื่อรักษาโรคได้เช่นเดียวกัน แต่ต้องมีแพทย์อย่างน้อยสอง คนวินิจฉัยว่ามีความจำเป็นต้องใช้กัญชาเพื่อรักษาสุขภาพที่ทรุดโทรม ซึ่งจะเห็นได้ว่า มลรัฐโคโลราโด มีมาตรการควบคุมการใช้กัญชาเพื่อรักษาโรคโดยจำกัดอายุผู้ใช้ไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อ ความปลอดภัยของประชาชน ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีมาตรการดังกล่าวใน การกำหนดมาตรการการใช้กัญชาในทางการแพทย์ จึงเห็นว่ามาตรการของสหรัฐอเมริกา (มลรัฐโคโลราโด) นั้น หากนำมาตรการดังกล่าวมาใช้กับประเทศไทยก็จะส่งผลดีต่อประชาชนที่ ได้รับการรักษาด้วยสมุนไพรกัญชาด้วย

การใช้กัญชาเพื่อสันตนาการในสหรัฐอเมริกา (มลรัฐโคโลราโด) กำหนดให้บุคคลซึ่งมี อายุ 21 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป สามารถใช้กัญชาเพื่อสันตนาการได้แต่มีข้อจำกัดว่าห้ามใช้ในที่สาธารณะ

โดยมลรัฐโคโลราโดมีมาตรการควบคุมการใช้กัญชาเพื่อรักษาโรคโดยจำกัดอายุไว้เพื่อความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมที่มีความต้องการใช้กัญชาเพื่อรักษาโรค

การขายหรือการจำหน่ายกัญชาในสหรัฐอเมริกา (มลรัฐโคโลราโด) กำหนดให้ประชาชนสามารถขายหรือจำหน่ายกัญชาได้แต่ต้องเป็นร้านที่ได้รับอนุญาตให้ขายหรือจำหน่ายเท่านั้น ทำนองเดียวกันกับสาธารณรัฐบุรพาอูรุกวัยและประเทศแคนาดา โดยจะใช้มาตรการควบคุมทำนองเดียวกับการซื้อบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

4.1.2 สาธารณรัฐบุรพาอูรุกวัย

สาธารณรัฐบุรพาอูรุกวัย กำหนดให้ประชาชนสามารถปลูกกัญชาได้ไม่เกิน 6 ต้น และให้ปลูกได้เฉพาะสายพันธุ์ที่รัฐกำหนดเท่านั้น อีกทั้งกำหนดให้ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปสามารถมีกัญชาไว้ในครอบครองได้ไม่เกินคนละ 40 กรัม ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่ามาตรการควบคุมการปลูกกัญชาและการครอบครองกัญชาของสาธารณรัฐบุรพาอูรุกวัยมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถปลูกและครอบครองกัญชาในปริมาณที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันที่สอดคล้องกับแนวคิดนิติศาสตร์เชิงสภาพความเป็นจริงที่เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายกับข้อเท็จจริงว่าสอดคล้องกับสภาพของสังคมในขณะนั้นหรือไม่อย่างไรและสอดคล้องกับแนวคิดกฎหมายสังคมวิทยา เห็นว่าการจัดทำกฎหมายต้องตามให้ทันสังคม ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการปลูกกัญชาของประเทศไทยได้

การใช้ประโยชน์จากกัญชาเพื่อรักษาโรค กำหนดให้ประชาชนสามารถใช้กัญชาเพื่อการรักษาโรคได้โดยไม่จำกัดเงื่อนไข ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมของสาธารณรัฐบุรพาอูรุกวัยที่มีการใช้กัญชาเป็นยารักษาโรคมานตั้งแต่สมัยดั้งเดิมจนถึงปัจจุบัน

การใช้กัญชาเพื่อสันตนาการในสาธารณรัฐบุรพาอูรุกวัย กำหนดให้บุคคลซึ่งมีอายุ 18 ปีขึ้นไป สามารถใช้กัญชาเพื่อสันตนาการได้แต่ต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้เสพ ซึ่งเห็นได้ว่ามาตรการควบคุมการใช้กัญชาเพื่อสันตนาการของสาธารณรัฐบุรพาอูรุกวัยเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถใช้กัญชาเพื่อสันตนาการได้โดยจำกัดอายุและต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้เสพ ผู้วิจัยเห็นว่านี่เป็นอีกหนึ่งมาตรการที่น่าสนใจและอาจนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้

การขายหรือการจำหน่ายกัญชาในสาธารณรัฐบุรพาอูรุกวัย กำหนดให้ประชาชนสามารถขายหรือจำหน่ายกัญชาได้แต่ต้องเป็นร้านที่ได้รับอนุญาตให้ขายหรือจำหน่ายเท่านั้น โดยขายหรือจำหน่ายกัญชาให้บุคคลที่ซื้อได้หนึ่งคนในปริมาณ 10 กรัม/สัปดาห์ หรือ 40 กรัม/เดือน จะเห็นได้ว่าในประเทศไทยยังไม่มีกำหนดมาตรการดังกล่าวไว้ซึ่งก็เป็นอีกหนึ่งมาตรการที่สามารถนำมาปรับใช้กับกฎหมายในประเทศไทยได้

4.1.3 ประเทศแคนาดา

ประเทศแคนาดา กำหนดให้ประชาชนสามารถปลูกกัญชา ได้ไม่เกิน 4 ต้น และจะต้องปลูกเพื่อใช้ส่วนบุคคลเท่านั้น อีกทั้งกำหนดให้ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป สามารถมีกัญชาไว้ในครอบครองได้ไม่เกินคนละ 30 กรัม ซึ่งจะเห็นได้ว่ามาตรการควบคุมการปลูกกัญชาของประเทศแคนาดาสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทยได้ โดยให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีความต้องการปลูกและใช้กัญชาเพิ่มมากขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดกฎหมายสังคมวิทยา เห็นว่าการจัดทำกฎหมายต้องตามให้ทันสังคม ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำมาตรการดังกล่าวของประเทศแคนาดา มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการปลูกกัญชาและใช้กัญชาของประเทศไทยได้

การใช้ประโยชน์จากกัญชาเพื่อรักษาโรคในประเทศแคนาดา กำหนดให้ประชาชนสามารถใช้กัญชาเพื่อการรักษาโรคได้โดยไม่จำกัดเงื่อนไขทำนองเดียวกับสาธารณรัฐบรูไนดารุสซาลาม ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมของประเทศแคนาดาที่มีการใช้กัญชาเป็นยารักษาโรคมาตั้งแต่สมัยดั้งเดิมจนถึงปัจจุบัน

การใช้กัญชาเพื่อสันตนาการในประเทศแคนาดา กำหนดให้บุคคลซึ่งมีอายุ 18 ปีขึ้นไป สามารถใช้กัญชาเพื่อสันตนาการได้ทำนองเดียวกันกับสาธารณรัฐบรูไนดารุสซาลาม ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมของประเทศแคนาดาที่มีความต้องการใช้กัญชาเพื่อสันตนาการ

การขายหรือการจำหน่ายกัญชาในประเทศแคนาดา กำหนดให้ประชาชนสามารถขายหรือจำหน่ายกัญชาได้แต่ต้องเป็นร้านที่ได้รับอนุญาตให้ขายหรือจำหน่ายเท่านั้นทำนองเดียวกันกับสาธารณรัฐบรูไนดารุสซาลาม

ผู้วิจัยจึงทำการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการควบคุม กำกับ ดูแล ผู้ที่ได้รับอนุญาตปลูกกัญชาของต่างประเทศเพื่อเทียบเคียงและเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562 ในมาตรา 9 การเพิ่มมาตรา 26/2 มาตรา 26/3 มาตรา 26/7 มาตรา 26/5 และ มาตรา 26/6 ในหมวดที่ 2 การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษแห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

4.2. ปัญหาว่าด้วยมาตรการในการควบคุม กำกับ ดูแล และนำกัญชามาใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม

กฎหมายที่ใช้เป็นเกณฑ์ของพืชตระกูลกัญชาในปัจจุบัน ด้านกฎหมายที่ส่งเสริมการปลูกกัญชา ได้แก่ กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 4 หรือ ในประเภท 5 ซึ่งอยู่ในฐานะหลักเกณฑ์ทั่วไปยัง

ไม่มีหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะสำหรับกัญชา ซึ่งกฎหมายของประเทศไทยยังคงมีข้อบกพร่องอันเป็นอุปสรรคต่อพืชตระกูลกัญชาอยู่หลายประการ โดยมีข้อบกพร่องที่ยังคงเป็นอุปสรรค ทั้งในเรื่องของมาตรการในการควบคุมการปลูก กำกับ และดูแล โดยจะต้องเผยแพร่วิธีการใช้บริโภคให้ถูกวิธี และต้องกำหนดปริมาณการครอบครองแยกเป็นแบบสดหรือแบบแห้งให้ชัดเจน สำหรับมาตรการในการกำกับดูแล ในปัจจุบันประเทศไทยยังคงตกอยู่ในสถานะสุญญากาศทางกฎหมายในการควบคุมกัญชา ถึงแม้ว่าหลังจากปลดล็อกกัญชากระทรวงสาธารณสุขจะมีการออกประกาศถึง 3 ครั้ง เกี่ยวกับแนวทางการกำกับดูแลควบคุมการใช้กัญชา แต่มาตรการดังกล่าวก็ไม่ครอบคลุมสถานการณ์ทำให้เกิดกรณีมีผู้ได้รับผลกระทบจากการบริโภคกัญชา รวมถึงมีเยาวชนที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีการเสพกัญชากันอย่างโจ่งแจ้ง

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดข้อบังคับในการนำกัญชามาใช้ประโยชน์ต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดและการควบคุมของหน่วยงานที่ควบคุม ทั้งในเรื่องที่มาของวัตถุดิบ มาตรฐานคุณภาพของการผลิตและการปลูก แผนปริมาณการผลิต การใช้การจำหน่าย รูปแบบของผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ที่ต้องการรวมไปถึงมาตรฐานเกี่ยวกับสถานที่ผลิต เพื่อนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์กัญชาทางการแพทย์ ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกที่อยู่ภายใต้อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยยาเสพติดของสหประชาชาติและตามมติของประชาคมอาเซียน ดังนั้นจึงต้องมีการออกนโยบายและกฎหมายการควบคุมการปลูกและใช้กัญชาอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันการนำกัญชาออกไปนอกระบบการควบคุมแต่ยังมีนักวิชาการบางส่วนที่ออกมาแสดงความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยกับการปลดล็อกกัญชาเนื่องจากไม่เชื่อว่ารัฐและกลไกต่างๆ สามารถดูแลปกป้องประชาชนจากผลกระทบและผลร้ายจากการปลดล็อกกัญชาได้

4.2.1 ปัญหาว่าด้วยการแก้ไขพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เรื่องกำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย

จากการศึกษาพระราชบัญญัตินี้พบว่า การปลดล็อกทำให้ประชาชนสามารถนำส่วนของกัญชามาใช้ในธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่มแต่ยังพบว่าพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีกฎหมายพ้องด้วยมาตรการในการควบคุมการปลูกกัญชาที่เข้มงวดทำให้เกิดช่องว่างวัตถุดิบไม่เพียงพอต่อความต้องการจึงต้องมีการแก้ไขในส่วนของข้อจำกัดในการปลูกให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นเพื่อครอบคลุมผู้ที่ต้องการปลูกกัญชาได้อย่างทั่วถึงและสามารถนำกัญชาไปใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม โดยต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภคเป็นหลัก